

JUSTIITS- JA DIGIMINISTEERIUM

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
info@mkm.ee

Teie 31.12.2025
Meie 04.02.2026

nr MKM/26-0003/-1K
nr 8-2/6

Töövaidluse lahendamise seaduse muutmise seaduse eelnõu väljatöötamiskavatsuse kooskõlastamine

Austatud minister

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium on esitanud Justiits- ja Digiministeeriumile kooskõlastamiseks töövaidluse lahendamise seaduse (edaspidi *TvLS*) muutmise seaduse eelnõu väljatöötamiskavatsuse (edaspidi *VTK*). Justiits- ja Digiministeerium (edaspidi *JDM*) kooskõlastab *VTK* märkustega.

I. Põhimõttelised märkused

1. VTK 3. osa 2. alajaotises tehakse ettepanek laiendada töövaidluskomisjoni (edaspidi *TVK*) pädevust selliselt, et võimaldada komisjonil lahendada tööõnnetuse, kutsehaiguse ja tööst põhjustatud haigusega seotud kahju hüvitamise nõudeid. Kehtiva õiguse kohaselt *TVK*-l sellist pädevust ei ole.

2025. a valmis *JDM*-i tellitud tsiviilasjade kohtuväliste vaidluste lahendamise põhiseaduspärasuse analüüs¹. Analüüs ei jõudnud ühesele järeldusele, kas vaidluskomisjonis siduva lahendiga tsiviilvaidluste lahendamine on põhiseaduspärane (Eesti Vabariigi põhiseaduse § 15, § 146). Analüüsis märgiti muuhulgas, et riskide maandamiseks oleks mõistlik komisjonide tegevust kas ümber kujundada või, kui neid soovitakse senise pädevusega säilitada, nende pädevust ja menetluskorda rangemate reeglitega piiritleda. Kooskõla §-ga 15 sõltub analüüsi kohaselt eelkõige sellest, kuivõrd on takistatud vaidlusega kohtusse pöördumine.

VTK ning aasta lõpus *JDM*-ile kooskõlastamiseks esitatud *TvLS* muutmise seaduse eelnõuga tehti ettepanekud pädevuse laiendamiseks, vastupidiselt analüüsi järeldusele, et komisjoni pädevust tuleks rangemate reeglitega piiritleda. Pädevuse laiendamist *JDM* ei toeta, nagu me selgitasime ka *TvLS* muutmise seaduse eelnõu osas.

Lisaks märgime, et *TvLS* algteksti selgituskirjas² selgitati, et küsimuse all olevad vaidlused on: „...ajakulukad ja keerulised vaidlused“ ning välistatakse *TVK* pädevusest, kuna: „...vaidluse keerukusest ja pikaajalisusest ei ole töövaidluskomisjoni menetluses võimalik selliseid vaidlusi kiirelt ja lihtsustatud korras lahendada“. *VTK* 5.2 alajaotises väidetakse, et kohtumenetlus võtab kaua aega

¹ <https://www.justdigi.ee/sites/default/files/documents/2025-06/Tsiviilasjade%20kohtuv%C3%A4liste%20vaidluste%20lahendamise%20p%C3%B5hiseadusp%C3%A4rasuse%20anal%C3%BC%C3%BCs.pdf>

² <https://www.riigikogu.ee/tegevus/eelnoud/eelnou/ac1b920f-a163-438d-aaeb-2e895f660506/>, lk 4, lk 12

ja kuigi vaidluste lahendamine oleks keeruline, lahendaks TVK neid kindlasti oluliselt kiiremini ja efektiivsemalt. Sellega ei saa me nõustuda, sest kohtumenetlusi puudutav info on VTK-s märgitud asutusesiseseks kasutamiseks ja vastava infoga tutvuda ei ole olnud võimalik. Ainuüksi asjaolu, et TVK pädevusest ei ole seni jäänud sõnaselgelt välja tööga põhjustatud haiguse tõttu tekkinud kahju hüvitamise nõuded ja VTK-s luuakse analoogia erandiga hõlmatud nõuetega, ei saa olla aluseks, miks oleks põhjendatud TVK pädevuse laiendamine.

II. Sisulised märkused

2. VTK-s on probleemid üldjoontes selgelt sõnastatud, kuid palume neid seaduseelnõu seletuskirjas täpsemalt avada. Näiteks on välja toodud, et TVK juhatajate senine hindamissüsteem on ajamahukas ega toeta piisavalt TVK töö kvaliteedi parandamist, kuid seos juhatajate töökorraldust puudutavate muudatuste ja töövaidluste lahendamise kvaliteedi vahel võiks olla selgemini lahti kirjutatud.

3. VTK-s on sõnastatud olulised eesmärgid võiks olla konkreetsemad ja võimalusel ka mõõdetavad. Näiteks võiks kaaluda selliseid mõõdikuid nagu TVK otsuste edasikaebuste arvu vähenemine, TVK juhatajate rahulolu vmt. Eesmärkide selgem sidumine mõõdetavate tulemustega aitaks hiljem paremini hinnata, kas muudatused on aidanud kaasa eesmärkide saavutamise.

4. VTK 3. osa 1.a alajaotises kirjeldatakse soovi kaotada TVK juhatajate perioodiline hindamine.

Juhime tähelepanu ja palume eelnõu koostamisel arvestada, et TVK juhatajate hindamiskomisjonis hindamine on hea võimalus tuvastada isikuid, kes ei pruugi sobida sellele ametikohale. Seetõttu võiks kaaluda hindamiskorra leevendamist selle täieliku kaotamise asemel. Palume kaalumist selgitada seletuskirjas.

5. VTK 3. osa 1.1.a alajaotises on kirjeldatud värbamise protsessi läbipaistvamaks muutvaid lahendusi.

Juhime TVK juhataja hindamise osas tähelepanu asjaolule, et TvLS § 7 lg 2 p 4 kohaselt peab juhataja olema kõrgete kõlbeliste omadustega. Selle hindamiseks ilmselt töödeldakse isikuandmeid, sh eriliiki isikuandmeid, mille töötlemiseks peab olema seadusest tulenev õiguslik alus. TvLS-is ei ole sätestatud, milliseid isikuandmeid omaduste hindamiseks on lubatud töödelda. Juhul kui VTK tulemusel muudetakse seadust, palume ka selles osas seadust täiendada.

Juhime TVK juhataja hindamise osas tähelepanu asjaolule, et sarnased nõuded kehtivad TvLS § 8 p 4 kohaselt ka kaasistujatele. Nende hindamiseks ilmselt töödeldakse isikuandmeid, sh eriliiki isikuandmeid, mille töötlemiseks peab olema seadusest tulenev õiguslik alus. TvLS-is ei ole sätestatud, milliseid isikuandmeid omaduste hindamiseks on lubatud töödelda ning mida peetakse silmas sobiliku tervises seisundi all. Juhul kui VTK tulemusel muudetakse seadust, palume ka selles osas seadust täiendada.

Palume eelnõu koostamisel TVK juhataja värbamise protsessi reguleerimise osas sätestada selged õiguslikud alused isikuandmete töötlemisele, eelkõige töödeldavate andmete koosseis ja säilitustähtajad. Palume eelnõu koostamisel lähtuda JDM-i juhiseist [Juhis eelnõude koostamiseks.pdf](#).

6. VTK 3. osa 1.2.b alajaotises käsitletakse TVK juhataja 3-aastast katseaega.

Palume eelnõu koostamise käigus põhjalikumalt analüüsida ja seletuskirjas selgitada töövaidluskomisjoni juhatajate 3-aastast katseaaja pikkust.

7. VTK 3. osa 1.2.c kirjeldatakse TVK juhataja ametist vabastamist 3 aasta jooksul ametisse nimetamist ametisse sobimatuse tõttu.

Palume eelnõus ja seletuskirjas selgitada, millisel alusel 3-aastase katseaaja jooksul TVK juhatajad vabastatakse.

8. VTK-s on plaanitud TVK juhatajatele lisaülesannete andmist.

Juhime tähelepanu, et TVK juhatajate töökoormus on juba praegu väga suur. Seetõttu palume eelnõu koostamise käigus põhjalikumalt analüüsida, kas uute ülesannete lisamine on mõistlik ja põhjendatud ning analüüs tuua ka seletuskirjas.

III. Märkused VTK mõjude osa kohta

9. VTK mõjuanalüüs on põhjalik ning hõlmab kavandatavate muudatuste valdkondi ja mõju peamistele sihtrühmadele. Seaduseelnõu seletuskirja koostamisel palume oodatavad mõjud siiski selgemalt siduda seatud eesmärkidega ning käsitleda süsteemsemalt ka võimalikke negatiivseid mõjusid/riske, näiteks menetlusaegade pikenemise riski üleminekuperioodil. Seletuskirjas võiks selgemalt eristada otseseid ja kaudseid mõjusid. Muudatuste parema mõistetavuse huvides võiks seletuskirja kaaluda ka lühikese kokkuvõtva tabeli lisamist, mis annaks kiire ülevaate kavandatavatest eesmärkidest, muudatustest ja nende oodatavast mõjust.

10. Lisaks palume seletuskirja täiendada lühikese koondava ülevaatega halduskoormuse, töökoormuse ja riigieelarvelise mõju kohta. VTK mõjuanalüüsis on põhjalikult hinnatud töökoormuse mõju, mida võiks seletuskirjas koondada üheks selgeks hinnanguks. See aitaks paremini mõista, kas ja millises ulatuses kavandatavad muudatused töökoormust suurendavad või vähendavad ning milline on võimalik kaasnev eelarvemõju. Halduskoormuse osas on märgitud, et töösuhte pooltel ei ole vaja oma käitumist muuta ning seega võiks oletada, et halduskoormus ei suurene (lk 10-11).

25.05.2025 jõustus hea õigusloome ja normitehnika eeskirja (HÕNTE) muudatus, millega kehtestati halduskoormuse tasakaalustamise reegel: iga halduskoormust suurendava nõude kavandamise korral tuleb kavandada ka halduskoormust vähendav muudatus (HÕNTE § 1 lg 4¹). Reegli rakendamise juhise on kättesaadav meie veebilehel³. Eeltoodud HÕNTE muudatustest tulenevalt palume eelnõu seletuskirja sisukokkuvõttes selgelt välja kirjutada, kas eelnõuga kavandatud muudatuste tulemusel halduskoormus suureneb, väheneb või ei muutu. Halduskoormuse kasvamisel palume seletuskirja sisukokkuvõttes märkida, mis meetmega on kavandatud suurenenud halduskoormust tasakaalustada.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Liisa-Ly Pakosta
justiits- ja digiminister

Maarja-Liis Lall 54770628
maarja-liis.lall@justdigi.ee

Stella Johanson
Monika Tappo
Kristel Niidas
Karen Alamets

³ [Halduskoormuse tasakaalustamise reegli rakendamise juhise.pdf](#)